

Till Riksdagens lagutskott

Regeringens proposition (RP 30/2009 rd) till Riksdagen med förslag till lagstiftning om överföring av fastighetsinskrivningsärendena från tingsrätterna till lantmäteriverket.

Svenska Finlands folkting (nedan Folktinget) vill anföra följande i anledning av ovannämnda regeringsproposition:

Allmänt

Allmänt kan sägas att denna ändring av fastighetsinskrivningssystemet är en logisk följd av den strukturreform som tingsrätterna kommer att genomgå fr.o.m. 1.1.2010. I och för sig bör det anses följdriktigt och ändamålsenligt att tingsrätterna får koncentrera sig på sina huvuduppgifter och då främst handläggningen av brott- och tvistemål. Det bör också anses vara naturligt och ändamålsenligt att den myndighet som bäst känner till fastighetsfrågorna, det vill säga lantmäteriverket, får i uppdrag att sköta fastighetsinskrivningsärendena då regeringen i regeringsprogrammet har fattat beslut om att tingsrätterna inte längre ska sköta lagfarterna och inteckningarna. En effektivisering av handläggningen av fastighetsärendena kommer säkert att ske under förutsättning att lantmäteriverkets byråer får tillräckligt med personal, som även kan handlägga omfattande och invecklade fastighetsinskrivningsärenden.

Propositionens innehåll

Folktinget konstaterar att propositionen innehåller ändringar i flera lagar. De flesta är av teknisk natur som en direkt följd av ändringarna i jordabalkens 5 kap. i synnerhet, varigenom ny inskrivningsmyndighet blir lantmäteriverket som övertar fastighetsinskrivningsärendena från tingsrätterna.

Folktinget vill göra vissa påpekanden:

Under rubriken **Medborgarnas ställning hos myndigheterna** på sid. 13 i **de allmänna motiveringarna** betonas det viktiga i att servicen finns så nära som möjligt, därför att ca en tredjedel av sökandena gör personliga besök hos inskrivningsmyndigheten. Eftersom

handläggningen av fastighetsinskrivningsärendena endast kommer att ske på lantmäteribråerna innebär detta att avstånden automatiskt kommer att bli betydligt längre för vissa i glesbygden bosatta sökanden som kan ha tiotals, kanske hundratals kilometers väg till den inskrivningsjurist som är behörig att handlägga ärendet och är placerad på lantmäteribrån. Det är naivt att tro att servicen inte kommer att försämrats betydligt för medborgarna på flera orter, exempelvis i Österbotten och Nyland. Med säkerhet också i andra delar av landet.

Beträffande **språkservicen** sägs på samma sida att ~~Lantmäteriverkets~~ tjänster finns redan nu tillgängliga på de båda inhemska språken+, vidare sägs att ~~När det gäller behandlingen av inskrivningsärenden tryggas tillgången till svenskspråkig service också efter reformen+~~ På vilket konkret sätt kan detta garanteras? Har någon form av konsekvensbedömning gjorts beträffande den språkliga servicen? Folktinget vill understryka det viktiga i att förutsättningar garanteras för att språklagens stadganden beträffande handläggningsspråket även ska kunna tillämpas i praktiken vid behandlingen av fastighetsinskrivningsärendena vid lantmäteribråerna. Detta innebär att inskrivningsjuristernas och . sekreterarnas språkkunskaper måste garanteras, inte bara formellt utan även i praktiken. Fastighetsinskrivningsärendena kan vara mycket komplicerade och omfattande just i de kommuner där svenskan är majoritetsspråk eller har en stark minoritetsställning, på grund av att det fortsättningsvis finns mycket gamla och invecklade äganderättsförhållanden i de gamla så kallade svenskbygderna.

I **detaljmotiveringarna** till ändringen av jordabalkens 5 kap. 2 § sägs bl.a. följande på sid. 16: ~~När det gäller inskrivningsärenden bör lantmäteribråernas verksamhetsområden i den mån det är möjligt vara desamma som tingsrätternas verksamhetsområden.~~ En vacker tanke, men detta ställer till problem exempelvis i norra delen av landskapet Österbotten, eftersom Jakobstad och kommunerna runtomkring hör till Österbottens lantmäteribrås verksamhetsområde och betjänas från Karleby verksamhetsställe, men också till Österbottens tingsrätts verksamhetsområde. Sökandena i detta område är vana vid att personligen besöka Korsholms tingsrätts kansli i Jakobstad för att sköta sina lagfarts- och inteckningsärenden. I Korsholms tingsrätt är majoritets- och förvaltningspråket svenska. I fortsättningen blir de tvungna att ta sig till Karleby, om inskrivningsjuristen har mottagning där, för att sköta sina lagfarts- och inteckningsärenden eller i värsta fall till Vasa, vilket förlänger vägen betydligt för de flesta och ökar även därmed kostnaderna. Dessutom förändras majoritets- och förvaltningspråket eftersom Österbottens lantmäteribrås område har finsk majoritet. Detta gäller även inom de kommuner som betjänas av verksamhetsstället i Karleby. Förhållandena är även i stort sett desamma för kommuninvånarna i Raseborgsområdet, som av allt att döma blir tvungna att söka sig till Nylands lantmäteribrås verksamhetsställe i Lojo eller till

lantmäteribrån i Helsingfors. Invånarna i kommunerna Väståboland och Kimitoön kommer antagligen att bli tvungna att vända sig till Egentliga Finlands lantmäteribrå i Åbo. Bägge dessa lantmäteribråer har mycket stor finsk majoritet och förvaltnings språket är således finska.

I ovan nämnda paragrafs 3 mom. föreslås bestämmelser om behörighetsvillkoren för inskrivningsjuristerna. Det sägs i motiveringarna till detta moment, att vissa inskrivningsärenden kan vara synnerligen omfattande och mycket komplicerade juridiskt sett och att inskrivningsjuristen därför måste ha en gedigen utbildning och erfarenhet av de områden inom juridiken som krävs för att kunna handlägga fastighetsinskrivningsärendena på ett sakligt sätt. Enligt Folktingets uppfattning saknas ett viktigt behörighetsvillkor, nämligen kravet på språklig kompetens för de inskrivningsjurister och de inskrivningssekreterare som handlägger dylika ärenden inom tvåspråkiga verksamhetsområden där det ena nationalspråket är i minoritet. Enligt gällande bestämmelser krävs endast nöjaktiga kunskaper i minoritetens språk av de inskrivningsjurister som kommer att tjänstgöra inom lantmäteribråerna. Med så svaga kunskaper i minoritetsspråket (svenska) kommer inskrivningsjuristerna att totalt sakna förutsättningar för att handlägga synnerligen omfattande och juridiskt komplicerade inskrivningsärenden på det aktuella språket oavsett nivån på deras kunskaper och erfarenhet i övrigt. Därför borde det inrättas inskrivningsjuristtjänster där det till behörighetsvillkoren hör, förutom det som finns i detaljmotiveringarna, även utmärkta kunskaper i det nationalspråk som talas av en minoritet inom lantmäteribråns verksamhetsområde.

Folktingets ståndpunkt

Folktinget hänvisar till det som anförts ovan och vill komma med följande krav på **preciseringar i motiveringarna** till förslaget till ändring av jordabalkens 5 kap. 2 §:

Det räcker inte med ett till intet förpliktande konstaterande i de allmänna motiveringarna att den språkliga servicen kommer att bibehållas efter reformen, utan att någon form av **språklig konsekvensbedömning** gjorts eller kommer att göras. Konstaterandet måste **konkretiseras genom åtgärdsförslag** om hur man kommer att garantera språkservicen. Exempelvis genom nedannämnda förslag beträffande behörighetsvillkoren och rekryteringen av inskrivningsjurister.

Behörighetsvillkoren för inskrivningsjurister och Sekreterare som verkar inom tvåspråkiga lantmäteribråer borde kompletteras med krav på faktiska språkkunskaper i minoritetens språk.

Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Vid dessa lantmäteribyråer bör **inrättas inskrivningsjuristtjänster** för vilka behörighetsvillkoren bl.a. är **utmärkta kunskaper i befolkningsminoritetens språk**.

Tydliga direktiv borde även utfärdas beträffande den övriga personalens språkkunskaper.

Helsingfors den 24 april 2009

SVENSKA FINLANDS FOLKTING

Bo-Sanfrid Höglund
ordförande
Folktingets förvaltningsutskott

Kristina Beijar
sakkunnig i förvaltningsärenden